

Warszawa, dnia 13 sierpnia 2025 r.

Opinia

Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych

w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o fundacjach oraz ustawy – Prawo o stowarzyszeniach (druk nr 398)

Projekt ustawy przewiduje uchylene:

- art. 5 ust. 1b ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2023 r. poz. 166),
- art. 10 ust. 1e ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2261).

Przepisy te obecnie ograniczają możliwość stosowania rozwiązań z art. 10 ust. 1a–1d Prawa o stowarzyszeniach (odpowiednio art. 5 ust. 1a ustawy o fundacjach) wyłącznie do okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Zmiana skutkowałaby umożliwieniem fundacjom i stowarzyszeniom prowadzenia posiedzeń organów i głosowań z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w każdym czasie, z zastrzeżeniem, że statut może wprost wyłączyć tę możliwość. Uchylenie przepisu „epidemicznego” pozwoli na użycie narzędzi cyfrowych bez potrzeby każdorazowej zmiany statutu lub oczekiwania na zaistnienie przesłanek szczególnych (stan epidemii). Rozwiązanie wpisuje się w szerszy trend cyfryzacji procedur wewnętrznych organizacji pozarządowych oraz jest zgodne z praktyką w prawie spółek.

Cel projektowanej regulacji jest zapewnienie trwałej możliwości prowadzenia posiedzeń organów fundacji i stowarzyszeń w trybie zdalnym lub hybrydowym, co odpowiada potrzebom praktyki, w szczególności organizacji o rozproszonej strukturze członkowskiej. Opiniowany projekt jednocześnie zachowuje możliwość wprowadzenia w statucie odmiennych zasad

wykorzystywania środków komunikacji elektronicznej, jak również całkowitego wyłączenia takiej formy działania.

Takie ujęcie jest **zgodne z zasadą samorządności i autonomii statutowej**, wywodzonych z art. 58 ust. 1 Konstytucji RP (wolność zrzeszania się) oraz art. 12 Karty Praw Podstawowych UE.

Brak wątpliwości, że proponowane zmiany mogą przynieść potencjalne korzyści, jak np. **zwiększenie frekwencji** w posiedzeniach organów, zwłaszcza członków mających utrudniony dojazd; **obniżenie kosztów** działalności (brak konieczności wynajmu sal, dojazdów); **szybsze procedowanie** uchwał w sytuacjach wymagających pilnej reakcji; **wzrost reprezentatywności** decyzji organów.

Projekt realizuje następujące przepisy ustawy zasadniczej:

- **art. 58 ust. 1 Konstytucji RP** – wolność zrzeszania się, poprzez ułatwienie wykonywania praw członkowskich;
- **art. 31 ust. 3 Konstytucji RP** – zasada proporcjonalności: ingerencja ustawodawcy ogranicza się do uchylenia restrykcji, pozostawiając organizacjom swobodę decyzji w statucie;
- **art. 32 Konstytucji RP** – zasada równości: zmiana nie wprowadza dyskryminujących kryteriów, dostęp do formy zdalnej będzie zależeć od woli organów i zapisów statutowych.

Projekt zasługuje na ocenę pozytywną – wprowadza trwałe rozwiązania wspierające efektywne funkcjonowanie organizacji pozarządowych.

Kierownik Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji KRRP

prof. zw. dr hab. Rafał Stankiewicz